

Grundläggande granskning 2020

Bygg- och miljönämnden

Revisionsrapport
2021-03-05

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Syfte och revisionsfrågor	5
1.2	Ansvarig nämnd	5
1.3	Avgränsning	6
1.4	Revisionskriterier	6
1.5	Metoder	6
2	Resultat av granskningen	7
2.1	Mål- och verksamhetsstyrning	7
2.2	Internbudget	8
2.3	Måluppfyllelse	8
2.4	Intern kontroll	10
2.5	Coronakrisen	11
3	Bedömning och rekommendationer	13
	Bilaga 1 Måluppfyllelse	14

1 Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedöms nämnden följa reglementet för redovisning och analys av måluppfyllelsen,

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?	Ja
Har nämnden i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?	Ja
Har nämnden omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?	Nej
Har nämnden redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?	Ja
Har nämnden följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?	Ja
Har nämnden redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?	Nej
Har nämnden ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?	Delvis
Har nämnden en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?	Nej
Har nämnden haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?	Verksamheten har ställts om för att möta förändrat behov, lagstiftning och uppdrag

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden följande:

- Vi **rekommenderar** att nämnden i sin rapportering förklarar budgetförändringar i förhållande till internbudgeten.
- Vi **rekommenderar** nämnden att säkerställa att de är delaktiga i arbetet med intern styrning och kontroll av verksamheten.

2 Inledning

I denna rapport redovisas den hittills genomförda grundläggande granskningen av nämnden under 2020. Rapporten är den första av två rapporter.

Granskningen avser nämndens mål- och verksamhetsstyrning med internbudget och verksamhetsplan samt nämndens arbete med riskhantering och övriga delar i den interna styrningen och kontrollen. Den pågående coronapandemins påverkan på nämndens verksamhet ingår i granskningen.

Granskningen är översiktlig och fungerar som underlag till revisorernas bedömning av Linköpings kommuns delårsrapport per augusti 2020.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att ge revisorerna underlag till att bedöma om nämnden har en ändamålsenlig verksamhet, driver verksamheten på ett tillfredsställande sätt ur ekonomisk synpunkt samt har en tillräcklig intern kontroll.

Vid granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Har nämnden en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?
- Har nämnden följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?
- Har nämnden redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?
- Har nämnden i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?
- Har nämnden omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?
- Har nämnden redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?
- Har nämnden ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?
- Har nämnden en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?
- Har nämnden haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?

2.2 Ansvarig nämnd

Granskningen omfattar Bygg- och miljönämnden.

2.3 Avgränsning

Granskningen är översiktlig.

2.4 Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar bygger på följande lagstiftning och kommunens styrdokument:

- Kommunallag (2017:725).
- Reglemente för Linköpings kommun, fastställt kommunfullmäktige.
- Linköpings kommuns budget för 2020 med plan för 2021-2023.

2.5 Metoder

Granskningen har genomförts med stöd av dokumentstudier och intervjuer.

Följande dokument har ingått i granskningen:

- Nämndens internbudget
- Nämndens verksamhetsplan
- Nämndens delårsrapport per 31 augusti
- Nämndens riskanalys
- Nämndens internkontrollplan
- Nämndens protokoll från sammanträden
- Linköpings kommuns reglemente

Totalt har två personer intervjuats vid granskningen. Mailfrågor har också ställts. Dessa innehar följande befattningar:

- Förvaltningschef, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
- Ekonomichef, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Rapporten är faktakontrollerad av de personer som deltagit i granskningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Mål- och verksamhetsstyrning

- **Har nämnden en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?**

Bygg- och Miljönämnden har i internbudgeten fastställt 13 mål. Varje mål har knutits till det kommunfullmäktigemål de bidrar till. Målen återfinns inom kommunfullmäktiges målområden för Samhälle, Medborgare, Ekonomi, och Medarbetare. För varje mål anges indikatorer och målvärde.

Miljö- och samhällbyggnadsförvaltningen har tagit fram en verksamhetsplan för hela kontorets verksamhet. Verksamhetsplanen behandlar både bygg och miljönämndens och samhällsbyggnadsnämndens verksamheter. Av planen framgår vilken nämnd aktiviteterna stödjer. Aktiviteterna i verksamhetsplanen har sorterats så de bidrar till måluppfyllelsen. Bland aktiviteterna i verksamhetsplanen återfinns Bygg- och miljönämndens utvecklingsuppdrag.

- BMN mål 10
- Indikatorer 27
- Aktiviteter 41 inklusive utvecklingsuppdrag
- Utvecklingsuppdrag 5 st.

För 2 indikatorer anges målvärdet öka. Där saknas i internbudgeten helt jämförbara målvärden för både 2018 och 2019. Vi noterar också att internbudgeten antogs hösten 2019 och att det därför saknas jämförbara värden för 2019 för många av indikatorerna.

Vi har i granskningen analyserat om Bygg- och miljönämndens mål, indikatorer och aktiviteterna i verksamhetsplanen är relevanta för:

- Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag enligt Reglemente för Linköpings kommun,
- kommunfullmäktiges viljeinriktning som det beskrivs i kommunfullmäktiges budget

Utifrån analysen bedöms Bygg- och miljönämndens mål och indikatorer samt verksamhetens aktiviteter ha en tydlig koppling till kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning som finns formulerat i kommunfullmäktiges budget. Målen bedöms också vara relevanta för uppdragen enligt Reglemente för Linköpings kommun.

3.2 Internbudget

- **Har Bygg- och miljönämnden nämnden i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?**

Granskningen har utgått från nämndens internbudget. Av budgeten framgår inget som påvisar att delar av uppdrag eller mål inte kan hanteras inom budgetramarna. Budgetmedlen är fördelade i verksamheter utifrån Bygg- och miljönämndens uppdrag i reglementet. Nämndens budget utgår från kommundirektörens planeringsunderlag och fördelning av budgetmedel är en framskrivning av tidigare års budget. Nämnden har också en investeringsbudget. I planeringen ingår hänsyn till den politiska viljeinriktningen.

Nämnden arbetar med att utveckla och effektivisera verksamheten. Framför allt ökad digitalisering. Effektiviseringarna bidrar till att nämnden inom ramen för tilldelad budget tillförsäkras ett utrymme för att arbeta med ytterligare utveckling. Detta är dock beroende av efterfrågan på nämndens tjänster.

Driftsbudgeten är fördelade i verksamheter inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning utifrån uppdragen i reglementet.

Vi har inte noterat att nämnden genomför förändringar i budgeten till följd av utvecklingsbehov.

- **Har nämnden omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?**

I delårsrapporten har de budgeterade medlen för Förvaltning, Förvaltningsgemensamt och Uppdrag fördelats på resterande verksamheter och redovisas således inte i delårsrapporten. Två nya budgetposter har lagts till i delårsrapporten.

- Bygglovskontoret gem
- Miljökontoret gem

Nämnden har omfördelat budgetmedel jämfört med internbudgeten. Om det beror på förändrade behov framgår inte av rapporteringen. Totalt har 76 mnkr omfördelats.

Vi **rekommenderar** att nämnden i sin rapportering förklarar budgetförändringar i förhållande till internbudgeten.

3.3 Måluppfyllelse

- **Har nämnden redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?**

En övergripande beskrivning av genomförd verksamhet och budgetutfall redovisas i tertialrapporten 2020-08-31 (samt i månatliga ekonomirapporter och i kvartalsrapporten 2020-03-31). En driftsammanställning redovisas och budgetavvikelser förklaras. Aktiviteter och uppdrag enligt verksamhetsplanen följs upp. I rapporteringen redovisas viktiga händelser och beslut. Volymmått för basuppdraget redovisas för perioden. Jämfört med samma period 2019 har

färre ärenden och inspektioner genomförts. En förklaring som lämnats är den rådande coronapandemin. Nämnden prognostiserade ett översköt om 1,8 mnkr.

I verksamhetsberättelsen för 2020 redovisar nämnden ett budgetöverskott om 6,4 mnkr. Ett driftsammandrag lämnas där budgetutfallet av verksamheten lämnas. I verksamhetsberättelsen framgår att nämndens verksamheter påverkats av coronapandemin.

- Antalet bygglovsärenden har ökat. Det är framförallt ansökningar från privatpersoner som ökat medan antalet större företagsärenden minskat.
- Ansökningar om bostadsanpassningsbidrag har minskat.
- Ordinarie tillsyn har inte kunnat utföras i den omfattningen som planerats.
- Ny åtgärd för att klara tillsynsuppdraget är distanstillsyner.
- Nämnden har fått ett ny lagstadgat uppdrag om trängseltillsyner. Det har påverkat genomförandet av övriga tillsyner.
- Inventeringen av avloppsanläggningar i kommunen har pausats.
- Kommunlantmäteriet har tillhandahållit resurser för kommunens K4-uppdraget.

En konsekvens av ovan är att en tillsynsskuld har skapats som kommer att hanteras under kommande år.

Som ett led i politikens önskemål att underlätta för näringsidkarna i kommunen fick näringsidkarna förlängd betalningstid för tillsynsavgifter med sex månader

Avvikelser beskrivs och kommenteras för ekonomi, verksamhet och mål.

Beskrivning av avvikelserna är relevanta. Rapporteringen följer de anvisningar och mallar som finns för rapportering.

- **Har nämnden följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?**

Bygg- och miljönämnden prognostiserade i delårsrapporten att 7 av 10 nämndmål kommer att uppnås per helår och att 3 delvis kommer att uppnås. Uppföljningen av genomförda aktiviteter och en bedömning av aktiviteter som pågår och är möjliga att genomföra fram till årsskiftet kopplas till bedömningen av måluppfyllelsen. Coronapandemin har påverkat måluppfyllelsen och genomförandegraden av aktiviteter och målvärdet för några indikatorer bedömdes därför inte kunna uppnås (ex indikatorn ”Antal tillsynsinsatser med fokus på energiförbrukning” – målet: ”Ett klimatsmart Linköping”). Vilket påverkar bedömningen av måluppfyllelsen.

För 23 indikatorer redovisas utfall 2020-08-31 av totalt 27. I rapporten redovisas 42 aktiviteter. En ytterligare aktivitet har tillkommit inom området medarbetare (”Skapa nya vägar till”). 7 aktiviteter redovisas som genomförda, 32 som pågående eller påbörjat och 2 som kvarstående. En aktivitet inom målområdet Samhälle redovisas inte (” Genomföra de prioriterade aktiviteter som togs fram i projektet ”Förenkla helt enkelt” under 2018”).

I verksamhetsberättelsen bedöms 8 av 10 mål som uppfyllda. I bilaga 1 redovisas vår analys. Vi dela nämndens bedömning. I avsnittet för

”Uppföljning av mål och inriktning” lämnas en beskrivning av måluppfyllelsen.

Vår **bedömning** är att nämndens bedömning av måluppfyllelsen utgår från internbudgetens mål och är i enlighet med kommunens reglemente. Alla delar i målkedjan följs upp i båda rapporterna.

Nämnden rapporterat att de kommunövergripande strategiska uppdragen är genomförda, vilket framgår av uppföljningen av verksamhetsplanen. Den pågående pandemin har dock gjort att det strategiska utvecklingsuppdraget att genomföra åtgärder enligt handlingsplan för koldioxidneutralt Linköping 2025 och nämndens handlingsplan utifrån kemikalieprogrammet inte helt har kunnat fullföljas. Kemikalieprogrammet ligger i linje med planen. Handlingsplan för CO2 neutralt Linköping har däremot inte följts helt eftersom energitillsyner inte har kunnat genomföras på grund av rådande pandemi. Det nämnds specifika strategiska uppdraget ”Förenkla byggandet i icke centrala lägen med fokus på landsbygd, utanför detaljplanelagt område och i strandnära lägen” är genomfört enligt plan. Arbetet har resulterat i en nulägesanalys samt en åtgärdsplan som avses genomföras av förvaltningen under 2021.

Avvikelser i verksamhetsplanen kommenteras. Resultatet av alla delar i målkedjan redovisas. Resultat redovisas för 26 indikatorer av 29. 1 indikator sakna målvärde och två mäts inte.

Vi noterar att vissa indikatorvärden är lägre än målvärdena och att verksamhet inte kunnat genomföras till följd av coronapandemin. Trots det har nämnden utifrån redovisningen en god måluppfyllelse.

Nämnden **bedöms** ha följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen.

- **Har nämnden redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?**

Bygg- och miljönämndens prognos i tertialrapporten 2020-08-31 visar en positiv budgetavvikelse om 1,8 mnkr. Förändringar behandlas som en avvikelse och ställs i relation till verksamhetens utfall i sin helhet.

3.4 Intern kontroll

- **Har nämnden ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?**
- **Har nämnden en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?**

Av nämndens handlingar framkommer det inte om nämnden har genomfört och dokumenterat någon riskanalys. I samtal med förvaltningen framgår att det pågår ett omfattande arbete för att stärka upp den interna kontrollen.

I samband med internbudgeten har nämnden antagit en internkontrollplan. Av planen framgår de internkontrollmoment som ska utföras under året. Av planen framgår kontrollmoment och metod, kontrollansvarig samt en risk och väsentlighetsbedömning.

Internkontrollplanen för 2020 och 2021 har behandlats som en bilaga till internbudgeten. Uppföljningen av den interna kontrollen har hanterats i tillsammans med beslutet om nästa års budget. Något enskilt beslut har inte fattats av nämnden. I samband med bokslutet redovisas en uppföljning av internkontrollplanen. Av uppföljningen framgår att följande kontrollpunkter hanterats:

- Delegationsbeslut
- Taxor
- Beslutsattestregler
- Upphandling
- Bisyssla
- Mutor, jäv och representation

Av rapporten framgår att informationsutbyte skett med nämndens internkontrollrepresentanter.

Vi kan i vår granskning konstatera att det är organisationens tjänstepersoner som aktivt utför arbetet med den interna kontrollen. Vilket vi menar är ändamålsenligt. Nämndens närvaro i arbetet har inte framkommit i till exempel framtagande av en dokumenterad riskbeskrivning.

Vi **bedömer** att arbetet med intern kontroll och styrning delvis fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Vi ser positivt på att det genomförs ett arbete för att förbättra, stärka upp och effektivisera arbetet med den interna kontrollen. Vi anser också att det är ändamålsenligt att det är verksamheten som utför kontroller och genomför riskanalyser. Det är också positivt att nämnden utsett internkontrollrepresentanter som varit delaktig i arbetet. Samtidigt **bedömer** vi att det finns en **risk** att hela nämnden inte är involverade i tillräcklig utsträckning i arbetet.

I vår granskning saknar vi bland annat nämndens:

- beskrivning av organisation och ansvar för den interna kontrollen
- en beskrivning av om och hur de förtroendevalda är delaktiga i arbetet med den interna kontrollen
- nämndens anvisningar för hur den interna kontrollen ska utföras
- riskanalys.

Vi **rekommenderar** nämnden att säkerställa att de är delaktiga i arbetet med intern styrning och kontroll av verksamheten

3.5 Coronakrisen

- **Har nämnden haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?**

Se mer i avsnitt 3.3.

Förvaltning och nämnd har följt folkhälsomyndighetens instruktioner om bland annat distansarbete. Fler möten uppges hanterats digitalt och vissa har ställts in. Sjuktalet i förvaltningen är något lägre 2020 jämfört med utfallet 2019.

Förvaltningen fick tilläggsuppdraget att enligt ny lag genomföra trängseltillsyner på bland annat restauranger.

Färre inspektioner och tillsyner inom miljökontorets område har genomförts än planerat. Även bostadsanpassningar har påverkats genom färre kundplatsbesök. Tillsyner med fokus på energi har inte kunnat genomföras. Nämnden har upparbetat en ”skuld” för tillsyner inför kommande år.

4 Bedömning och rekommendationer

Sammanfattning som kortfattat redogör för resultatet för granskningen och revisorns bedömningar som också är svaret på revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden en målkedja som säkerställer att det finns en tydlig koppling mellan kommunfullmäktiges politiska viljeinriktning och de aktiviteter som genomförs i verksamheten?	Ja
Har nämnden i internbudgeten disponerat budgetmedel på ett sätt som säkerställer behoven i basverksamheten och utvecklingsbehoven?	Ja
Har nämnden omdisponerat budgetmedel i prognoserna under året i syfte att möta förändrade behov?	Nej
Har nämnden redovisat till vilka ändamål budgetmedlen har använts och förklarat avvikelser mot budget och prognos?	Ja
Har nämnden följt upp och redovisat resultaten för delarna i målkedjan och kopplingen till den samlade bedömningen av måluppfyllelsen?	Ja
Har nämnden redovisat och beslutat om åtgärder i de fall verksamhetens resultat inte når planerade nivåer?	Nej
Har nämnden ett sammanhängande system för intern styrning och kontroll för alla delar i verksamheten?	Delvis
Har nämnden en dokumenterad riskhantering som synliggör förbättringsområden?	Nej
Har nämnden haft en tillräcklig beredskap för att hantera coronakrisen och dess konsekvenser?	Verksamheten har ställts om för att möta förändrat behov, lagstiftning och uppdrag

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden följande:

- Vi **rekommenderar** att nämnden i sin rapportering förklarar budgetförändringar i förhållande till internbudgeten.
- Vi **rekommenderar** nämnden att säkerställa att de är delaktiga i arbetet med intern styrning och kontroll av verksamheten.

Linköping 2021-03-05

Revisionskontoret

Peter Alexanderson
Stadsrevisor och certifierad revisor

Bilaga 1 Måluppfyllelse

Nämndmål		Vår bedömning
Samhälle	Attraktiva och trygga livsmiljöer	
	God beredskap för en hög byggtakt	
	Bidrar till hållbar utveckling enligt Agenda 2030 och en koldioxidneutral kommun genom att prioritera: Hållbara städer och samhällen, Ekosystem och biologisk mångfald, Bekämpa klimatförändringarna, samt sänka klimatpåverkan, God hälsa och välbefinnande, Rent vatten och sanitet för alla	
	Bra dialog och service för goda förutsättningar för företag att etablera och verka	
Medborgare	Hög tillgänglighet, gott bemötande och effektiv leverans	
Verksamhet	En obruten digital samhällsbyggnadsprocess som bidrar till måluppfyllelse och kundnytta	
Ekonomi	God ekonomistyrning som ger handlingsfrihet	
Medarbetare	Goda arbetsplatser	
	Framgångsrikt chef- och ledarskap	
	Nya vägar för (tryggad) kompetensförsörjning	

Vår analys är samstämmig med nämnden. Vi noterar att för indikator för målet ”Hög tillgänglighet, gott bemötande och effektiv leverans” redovisas resultatet annorlunda än målvärdet. En indikator saknar målvärde och 2 indikatorer saknar resultat. Sammanlagt har nämnde 29 indikatorer.